

Listje in cvetje.

Iz zaklada naših pregovorov.

30. Plevel se puli, kadar poganja.

Ubogí kmetič mora premagati premnogo sovražnikov, predno more veselo spraviti pridelke v varne shrambe. In nadležni plevel ni najkrotkejši med njimi. Plevel je bolj divja rastlina, ki že na navadni zemlji hitro raste, kaj še le na dobro pognojeni! Zato se kaj rado zgodi, da plevel kmału preraste žito in prepreči povojfno žetev. Kmetu torej ne preostaja nič drugega, kakor da njivo opleve, t. j. poruje iz nje plevel. In naš pregovor prístavi glavno pravilo temu nujnemu opravilu, da se mora izvršiti pravočasno: „Plevel se puli, kadar poganja“, torej zgodaj. Nastalo bi več neprilik, ko bi se zanemarjalo to pravilo: plevel bi se težje ruval, ko bi se mu utrdile in razrastle korenine, morda bi se še popolnoma ne dal odpraviti; plevel bi povžil najboljšo hrano iz tál, da bi žito ne moglo rasti; a tudi prostor bi mu kratil, da bi se ne moglo razprostrirati; zanemarjeni plevel čestokrat pokvari vso njivo.

Ker se tudi človeško srce rado primerja njivi ter čednosti v njem dobremu žitu, pregrehe in strasti pa plevelu, nas torej priganja omenjeni pregovor, da zgodaj premagujemo strasti, kakor hitro se začno oglašati, in takoj odpravljajmo napake, kadar začutimo v vesti, da nam hočejo izpriditi dobro srce.

Naj navedem še mično dogodbico, ki nam tudi lepo pojasni pomen našega pregovora.

Častitljivi puščavnik sv. Makarij se je nekoč izprehajal z mladim človekom poleg cipresovega gozdiča. Mladenič vpraša svetnika: „Povej mi, oče, kako je moči najlažje iz srca poruvati huda nagnenja in želje?“ Modri mož svojemu učencu ne odgovori ničesar, marveč privede ga k čisto majhni cipresi in mu reče: „Izrj to-le iz tal!“ Mladenič z lahkoto izruje drevesce, kakor bi se igral. Potem mu blagi učitelj pokaže drugo, precej večjo cipreso ter mu reče: „Izrj še to-le!“ Pri tej se je moral pa že precej truditi in napanjati, predno jo je spravil iz zemlje. Slednjíč mu pokaže Makarij še bolj odraslo cipreso in ponovi isto povelje. Toda zdaj se je učenec zastoj trutil, vlekel in vlekel, a zaman, drevo se ni dalo premakniti iz tal. Zato odneha in reče: „Nemogoče je, da bi izruval to drevo, se je že preveč ukoreninilo.“ Svetnik odvrne: „Glej, taka je tudi s hudimi nagnenji. Dokler so še majhna, jih je lahko odpraviti iz srca; kadar pa odrastejo, je treba večje moči, če se jih hočemo iznebiti, zakaj kakor drevesa, tako rastejo tudi huda nagnenja in dobijo toliko moč, da jih je mogoče ukrotiti le z največjim naporom.“

Dobro pazi, kdaj bi začel tudi v tvojem srcu poganjati škodljiv plevel; takoj se spomni pregovora: „Plevel se puli, kadar poganja“, in takoj ga korenito poruj iz srca!

Vprašanja in odgovori.

9. Ali ptice selivke res vedó, zakaj se jim je v jeseni preseliti v gorkejše kraje?

Tega ptice ne vedó, marveč priganja jih le živalski nagon (instinkt), da na jesen odrinejo v gorkejše kraje. Tega se pričamo pri onih pticah selivkah, ki so zaprte v kletki. Zakaj — ko bi res kaj vedele — bi lahko vedele, da bodo po zimi na gorkem in da bodo imele dobre in obilne hrane, kakor

po leti. In vendar so močno nemirne, ko pride čas selitve, ker jih sili nagon v tuje kraje.

Zastavica. (Homonim.)

(Priobčl Cid. Em. Nafr.)

Po vodah stoječih nahajam se često,
V gradivo za stropo me rabi zidar;
Pa tudi avstrijsko trgovsko sem mesto,
Pozdravlja iz dalje me srečni mornar.

(Rešitev in imena rešilcev prih.)

„Vrtec“ izhaja 1. dné vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 5 K 20 h, za pol leta 2 K 60 h — Uredništvo in upravníštvo sv. Petra cesta št. 76, v Ljubljani.